

TURINYS

Ižanga	7
Chronologija	31
Kario gyvenimo būdas	35
Ginklai ir šarvuotė	85
„Samurajaus kelias veda į mirtį“	121
Samurajus kare	139
Samurajų tvirtovės	165
Paskutinis samurajus	183
Žodynelis	205

„SAMURAJAUS KELIAS VEDA Į MIRTĮ“

Kiekvienas samurajaus gyvenimo aspektas yra svarbus, norint suprasti kario pasaulio visumą, tačiau nieko nėra esmingiau, nei išmanyti tikėjimus ir tradicijas, kuriais karys vadovaujasi tą akimirką, kai palieka fizinį pasaulį. Nesvarbu, ar jis savo noru pasirinko šią mirtį, ar ne, daugelyje aktualios literatūros skiriamas didžiulis dėmesys samurajaus gyvenimo pabaigai. Dėl to kiekvienas turėtų būti linkęs sutikti su XVII amžiaus samurajumi, kūrinio „*Hagakure*“ autoriumi Jamamotu CUNETOMU, teigusiu, kad „samurajaus kelias veda į mirtį“.

Vis dėlto keletas fragmentų, kuriuose tiesiogiai paminima mirtis, sukūrė šurpą keliančią „*Hagakure*“ reputaciją. Štai ilgas fragmentas beveik pačioje kūrinio pabaigoje:

KAIRĖJE: 1582 metais Akašis Gidaju, pralaimėjęs mūšį už savo šeimnininką, ruošiasi atlikti sepuku (ritualinę savižudybę). Jis ką tik parašė savo mirties eilėraštį ir dabar mąsto apie jį, pasiruošęs peilį. Cukiokos Jošitošio graviūra, atlikta apie 1890 m. (Kongreso biblioteka, Vašingtonas).

SAMURAJAI

Reikia kasdien medituoti apie neišvengiamą mirtį. Kiekvieną dieną, kai kūnas ir protas yra ramūs, žmogus turėtų mąstyti apie tai, kaip yra sudraskomas muškietomis, perveriamas strėlėmis ar ietimis, sukapojamas kardais ar įmetamas tiesiai į milžinišką ugnį, turėtų įsivaizduoti, kaip jį nuneša plūstančios bangos, nutrenkia žaibas, mirtinai sudaužo didelis žemės drebėjimas, kaip jis krenta nuo šimtų metrų aukščio skardžių, miršta nuo ligos arba atlikdamas sepuku mirus šeimininkui. Kasdien kiekvienas būtinai turėtų apmąstyti save kaip negyvą.

Net neužsiminus apie gamtos katastrofas (žemės drebėjimai Japonijoje visuomet kėlė susirūpinimą), akivaizdu, kad samurajus gyvenime atliko kovotojo vaidmenį, todėl gebėjimas ramiai priimti mirtį buvo prilyginamas kone kario prekinėi vertei. Šiuo atžvilgiu samurajus neišsiskyrė iš kitų savo amžininkų profesionalių karių. Samurajaus atvejį unikalų daro tik sepuku (ritualinė savižudybė), atliekama mirus šeimininkui. Keliais žodžiais pasakoma viskas, ką reikia žinoti apie paskutinį patarNAVimą, kurį samurajus gali atlikti gyvenime. Vienas žodis – „sepuku“ – nurodo patį veiksmą. Kitais dviem – „mirus šeimininkui“ – užsimenama apie konkrečias (labai prieštaringas) aplinkybes, kuriomis samurajui gali tekti atlikti šį veiksmą.

RITUALINĖ SAVIŽUDYBĖ

Žodis „sepuku“ reiškia tikslų savižudybės veiksmą, atliekamą persipjaunant pilvą. Vakaruose jis labiau žinomas *harakirio* („pilvo persirėžimas“) vardu. Šis veiksmas paprastai būdavo atliekamas durklu. Sepuku galėjo vykti pasirengus, ritualizuotai nuošalioje namų erdvėje arba atliekama skubriai ramesniame mūšio lauko užkampyje, bendražygiams prilaikant puolančius priešus.

„SAMURAJAUS KELIAS VEDA Į MIRTĮ“

Mirštantis karys. Mirtinai sužeistas samurajus bando pakilti ant kojų, remdamasis į krauju suteptą kardą.

曲原園
繪筆

468

„SAMURAJAUS KELIAS VEDA Į MIRTĮ“

Samurajų pasaulyje sepuku buvo vertinama kaip narsus poelgis, vertas pagarbos ir pritarimo: karys jautėsi privalęs įvykdyti šią savižudybę, kai būdavo nugalėtas, mirtinai sužeistas arba užsitraukdavo gėdą. Šis drąsus veiksmas reiškė, kad samurajus gali pabaigti savo dienas ramiai, nes jo nusižengimai panaikinti, o reputacija ne tik nesugadinta, bet dar labiau sustiprinta. Perpjovęs pilvą, samurajus išleisdavo dvasią itin dramatiškai. Šis būdas numirti buvo nepaprastai skausmingas ir nemalonus, kartais, ištikus agonijai, savižudybę vykdančiam samurajui net paprašydavo ištikimo bendrašygio nukirsti jam galvą.

Anksčiausiai sepuku paminėta „*Hogen Monogatari*“ kronikoje. Joje pasakojama apie 1156 m. konfliktus, į kuriuos buvo įtraukti Tairū ir Minamotų klanai. Labai dalykiškai nurodytas faktas, kad samurajus Uno Čikaharu ir jo šalininkai buvo taip greitai paimti į nelaisvę, kad „nespėjo išsitraukti kardų ir persipjauti pilvų“. Tai verčia manyti, kad ši praktika jau buvo paplitusi, bent tarp rytinės Japonijos karių.

Pirmasis karo kronikose įvardytas asmuo, atlikęs sepuku, buvo garsus lankininkas Minamotas Tametomas. Jis įvykdė ritualinę savižudybę, kai Tairū samurajų pilni laivai prisiartinę prie salos, kurioje jis buvo ištremtas. Sepuku raštu pirmąkart paminėta apie 1180 m. pirmajame Udžio mūšyje, kai, dar nesibaigus kovai, nusižudė Minamotas Jorimasa, suvokęs, kad mūšis akivaizdžiai pralaimėtas. Samurajus įvykdė savižudybę taip rafinuotai, kad tai tapo kilnaus ir herojiško harakirio pavyzdžiu ateinantiems šimtmečiams.

Jo sūnams sulaukius priešus, Jorimasa pasiūlydavo, kad parašytų eilėraščių ant kitos savo karo vėduoklės pusės. Jis skambėjo taip:

KAIRĖJE: Tojotomio Hidejošio našlės ir Hidejorio motinos Jodogimi savižudybė. Ši moteris buvo labai įtakinga priimant taikos susitarimą, užbaigusį 1614 metų Tokugavos Iejasu Žiemos kampaniją prieš Osakos pilį.

SAMURAJAI

Tarsi suakmenėjęs medis,
Nuo kurio neberenkame žiedų,
Liūdnas buvo mano gyvenimas –
Jam nebuvo lemta užmegzti vaisių.

Minamoto no Jorimasos eilės ir savižudybė vėliau istorijoje ne kartą buvo pasitelktos kaip pavyzdys. 1582 m., pasibaigus Jamadzakio mūšiui, Akečis Micutošis atliko precedento neturintį sepuku aktą, šepėčiu ant durų užrašęs eilėrašį krauju iš savo perpjauto pilvo. Minamotas Jorimasa atliko klasikinį sepuku aktą, nesant kaišaku (*kaishaku*), arba pagalbininko, kuris suduotų išganingą smūgį į sprandą ištikus agonijai. Bėgant metams, tokia praktika tapo dažnesnė ir žymiai priimtinesnė, tačiau ji niekada nebuvo populiari prievolė, kaip mums aiškina Jamamotas Cunetomas:

Nuo ankstesnių amžių laikoma blogu ženklų paprašyti samurajaus pabūti kaišaku. Taip yra todėl, kad niekas dėl to neišgarsėja, net puikiai atlikęs savo darbą. O jei netyčia nutinka taip, kad nesusidoroja su užduotimi, tada užsitraukia nešlovę visam gyvenimui.

Epopėjoje „*Heike Monogatari*“ aprašyta Tairos karių, pralaimėjusių Dan No Ura jūros mūšį, masinė savižudybė nusiskandinant rodo, kad sepuku nebuvo vienintelis būdas užbaigti samurajaus gyvenimą. Galbūt šią tradiciją, iki baigiantis Genpei karui, palaikė vien rytų Japonijos samurajai. Nėra rašytinių duomenų, liudijančių, kad bent vienas Tairų šeimos narys būtų įvykdęs sepuku. Kitais atvejais samurajus pasirinkdavo, kaip užbaigti savo gyvenimą, atsižvelgdamas į aplinkybes. 1184 m. Imajis Kanehira nusižudė per Avadzu mūšį, apsuptas priešų, – puolė žemyn galva nuo žirgo, įsidėjęs į burną kardo smaigalį.

Kaip anksčiau minėjome, pasakojama, kad per Dan No Ura mūšį imperatoriaus močiutė išoko į jūrą, laikydama mažąjį imperatorių rankose. Galima rasti daugybę pavyzdžių, kai samurajės moterys įvykdydavo savižudybę, nušokdamos nuo pilies sienų, kai jas ruošdavosi atleisti, arba nusiskandindavo. Žudydamosi ginklu, moterys dažniausiai prisidėdavo prie gerklės durklą, be to, tradicinis moterų kostiumas teikė daugybę galimybių paslėpti tokius nedidelius puolamuosius ginklus kaip siauraašmeniai peiliai. Antai Inadzas Nitobė vaizdinga kalba, būdinga jo knygai „Bušido: Japonijos siela“, aprašo, kaip jie panaudojami:

Mergaitėms, sulaukusioms brandos amžiaus, būdavo įteikiami durklai [kaiken, kišeniniai kinžalai]. Jos galėjo nukreipti šiuos ginklus į užpuolikų arba, jei prirėkdavo, ir į savo pačių krūtines... Mergaitė durklą visuomet laikydavo drabužyje prie krūtinės. Buvo negarbė nežinoti tinkamo būdo, kaip atimti sau gyvastį.

KALČIŲ ATPIRKIMAS

Samurajų istorijoje žinome kelis pavyzdžius, kai asmuo nusižudė dėl asmeninės nesėkmės. Tai – vadinamoji sokocu ši (*sokotsu-shi*), arba „atperkamoji savižudybė“: šiuo veiksmu jis išpirko senas klaidas. Kai kurie toliau pateikti pavyzdžiai yra ganėtinai ekstravagantiški.

Legenda byloja, kad, Togo Šigečikai nepavykus užimti kažkurios pilies, jis palaidojo save gyvą su visais šarvais, raitas sėdėdamas ant žirgo ir žvelgdamas į tą pusę, kur jį ištiko nesėkmė. Kitąkart jis galėjo apsispręsti taip pasielgti spontaniškai ir dramatiškai, kaip patyręs karys Jamamotas Kansukė ketvirtajame Kavanakadžimos (Tarpupio) mūšyje, įvykusiame 1561 m. Būdamas Takedos Šingeno vyriausiasis

SAMURAJAI

Takedos Kacujorio savižudybė. Nagašino pilies muziejuje saugomo ritinio paveikslo dalyje vaizduojama, kaip Takeda Kacujoris atlieka harakirį, artinantis Odos Nobunagos pajėgoms. Atkreipkite dėmesį: daimio nusimetęs šarvus, kad galėtų nevaržomas įvykdyti tai, ką numatęs. Menininkas itin grafiškai pavaizdavo tą akimirką, kai perpjaujamas pilvas.

strategas, jis sugalvojo planą, kuriuo vadovaudamasis Takeda turėjo netikėtai užklupti Uesugio kariuomenę. Kai jau buvo akivaizdu, kad jo drąsus planas žlugo, Kansukė, pačiupęs savo ietį, metėsi į priešų kariuomenės vidurį – taip nusižudė, kad atlygintų už savo klaidą. Jo mirtis pasirodė dar tragiškesnė, kai paaiškėjo, kad išvada, jog Takeda sunaikintas, yra neteisinga. Atvykus pastiprinimui, kariuomenė vėl sukaupe jėgas, ir pralaimėjimas virto pergale. Tačiau buvo prarastas gabus generolas, kuris Šingenui būtų labiau pasitarnavęs, likdamas gyvas.

Savižudybė ne visada būdavo atliekama savo noru. Ji galėjo būti pasiūloma kaip garbinga alternatyva mirties bausmei pasmerktam samurajų klasės nusikaltėliui. 1588 m. Tojotomis Hidejošis „pakvietė“ įvykdyti savižudybę Sasą Narimasą, kai šis nepajėgė susitvarkyti su Hidejošio jam patikėta teritorija.

Kartais būdavo pareikalaujama, kad daimio atliktų sepuku, sutvirtindamas taikos susitarimą. Taip susilpninus pralaimėjusį klaną, pasipriešinimas būdavo veiksmingai nuslopinamas. Tojotomis Hidejošis taip kelis sykius išnaudojo priešų savižudybę. Dramatiškiausiai tai nutiko 1590 m., Hodžiams pralaimėjus prieš Odavaros, nes tada galutinai žlugo šio daimio dinastija. Hidejošis primygtinai reikalavo, kad atsistatydinęs daimio Hodžis Udžimasa nusižudytų, o jo sūnus Udžinajas būtų ištremtas. Taip galingiausia daimio šeima rytų Japonijoje vienu kardo mostu buvo ištrinta iš istorijos.

Nugalėtojas galėjo leisti, kad vietoj daimio mirtų jo vasalas, jei pavaldinys buvo atsakingas už pilį, kurią nugalėtojas buvo apsupęs. Teatrališkiausiai tai nutiko 1582 metais, kai Tojotomis Hidejošis apgulė Takamacu pilį. Ši apgultis tęsėsi ilgai. Pavyko nugalėti tik tuomet, kai, Hidejošiui nukreipus upės tėkmę, susidarė ežeras, kuris pamažu pradėjo tvindyti pilį. Hidejošis aptarė taikos sąlygas su Moriu Terumotu. Į jas buvo įtrauktas punktas, kad drąsusis Takamacu gynėjas Šimidzu Muneharu turi įvykdyti savižudybę. Šimidzu apsisprendė žengti į mirtį taip pat dramatiškai, kaip ir

gyveno. Jis išplaukė valtimi į dirbtinio ežero vidurį ir, įsitikinęs, kad Hidejošio vyrai įdėmiai jį stebi, įvykdė sepuku.

Neįtikėtina, bet 1581 m. Totorio pilis, stovinti Inabos provincijoje, atsilaukė 200 dienų, prieš pasiduodama Hidejošiui. Šios pilies vadas Kikava Cuncie įkvėpė savo vyrus taip ilgai priešintis, nors jie buvo priversti valgyti žolę ir kritusius arklius ar

VIRŠUJE: Jošitošio graviūra, kurioje vaizduojama, kaip užtvindoma Takamacu pilis. (Interneto svetainė www.lacma.org.)

galbūt net užsiimti kanibalizmu. Apgulusieji pilį kaip vienos iš sąlygų pasiduodant pareikalavo, kad Cuncie nusižudytų. Jo laiškas sūnui išliko iki mūsų dienų:

Ištvėrėme daugiau nei 200 dienų. Jau nebeturime maisto atsargų. Tikiu, kad, atsisakydamas gyvybės, padėsiu savo įgulai. Nėra nieko stipriau už mūsų šeimos garbę. Noriu, kad mūsų kareiviai sužinotų apie mano mirties aplinkybes.

Taip pat savižudybė galėjo būti atliekama protestuojant. Tai – vadinamoji kanši (*kanshi*). Ji retai būdavo praktikuojama, tačiau būtent ji giliai paveikė vieną galingiausių Sengoku laikotarpio daimio. Oda Nobunaga paveldėjo tėvo valdas, būdamas penkiolikos. Bet nors jis buvo narsus karys, menkai tesidomėjo savo teritorijos valdymu. Hiradė Kijohidė, vienas geriausių Nobunagos vasalų, bergždžiai bandė įtikinti jį pasitaisyti. O kai jaunas šeimininkas neparodė jokio noro klausyti, Kijohidė sudėjo visus savo jausmus į laišką Odai Nobunagai ir protestuodamas įvykdė savižudybę. Nobunaga buvo giliai sujaudintas ir pasikeitė į gera – tai, žinoma, stipriai paveikė Japonijos istoriją.

IŠĖJIMAS KARTU SU ŠEIMININKU

Džiunši (*junshi* – išėjimas kartu) – dar vienas būdas, kuriuo Jamamotas Cuncetomas „*Hagakure*“ ragina pasirengti mirčiai, kai primygtinai reikalaujama nusiteikti atlikti sepuku mirus šeimininkui. Tokios savižudybės pavyzdžių galime rasti ankstyvosiose karo kronikose. Kaip rašoma „*Hogen Monogatari*“, Minamotui no Jošitomui įsakius įvykdyti mirties bausmę savo jaunesniems broliams, berniukų patarnautojai po to

SAMURAJAI

išsyk nusižudė. Keturi atliko sepuku, kiti du nudūrė vienas kitą. „*Hogen Monogatari*“ šis įvykis komentuojamas taip:

Nors mirtį visiems išvien buvo jų pareiga, taip pat įprasta buvo persipjauti pilvą, parblokštam mūšyje drauge su šeiminku, vis dėlto visi jį gyrė, atsižvelgdami į tai, kad tokio pavyzdžio iki tol niekas nebuvo parodęs.

1333 m. užėmus Kamakurą, taip pat minima nemažai savižudybių. Štai klasikinis džiunši aprašymas:

Vasalai, kurie buvo palikti, išbėgo prie vidurinių vartų garsiai šaukdami: „Mūsų šeiminkas nusižudė! Tegul visi ištikimieji paseka jo pavyzdžiu!“ Tuomet šie 20 vyrų užkūrė rūmuose ugnį. Veržiantis dūmams, visi skubiai sustojo į eilę ir persirėžė sau pilvus. Kiti 300 karių, nenorėdami atsilikti, persipjovė sau pilvus ir šoko į viską ryjančią ugnį.

Pasitaikė atveju, kai džiunši buvo atliktas dar daimio esant gyvam. 1582 m., prieš pat dramatišką Šimidzu Muneharu savižudybę dirbtiniame Takamacu ežere, vienas iš jo vasalų pakvietė Muneharu į savo kambarį. Ištikimas pavaldinys paaiškino, kad nori užtikrinti savo šeiminką, jog labai lengva atlikti sepuku. Jis paaiškino, kad faktiškai jau atliko savižudybę, tada, nutraukęs šalin kūną dengiantį drabužį, parodė Muneharu savo perpjautą pilvą. Muneharu sujaudino šis gestas, tad šeiminkas

DEŠINĖJE: Macunaga Hisahidė buvo arbatos ceremonijos meistras. Kai pilis buvo užgrobtą ir jam teko atlikti savižudybę, Macunaga pradėjo daužyti savo mėgstamus neįkainojamus arbatinukus, kad šie nepatektų į priešų rankas.

大月之寺

明麗利曾奇藤

運み乗しと美濃の

好長慶ふ

殺して

戦の敵
小次郎

一
二
三
帝
齋
國
廿
万
魚

大

次

pagelbėjo vasalui: norėdamas padėti jam greitai ir mažiau skausmingai užbaigti savo gyvenimą, Muneharu nurėžė vyriškio galvą.

Nors „*Hogen Monogatari*“ ši praktika girinama, tačiau visuotinai nepritarta džiunši. Kad ir koks įkvepiantis pavyzdys būtų rodomas amžininkams samurajams, daugeliu aplinkybių džiunši tik padidindavo nelaimę, pridėdama prie jos daugybę nebūtinų mirčių. Daimio mirus, jo giminė nebūtinai turėjo išnykti. Tačiau tokia grėsmė iškilo, aukštesnio rango vasalams taikant džiunši praktiką, – kitu atveju jie būtų palaikę nepilnamečius šeiminko įpėdinius ir jiems vadovavę. Buvo suprantamas spontaniškas gestas mūšio lauke ir už jį atleidžiama, be to, vasalo mirties aplinkybės mūšio sumaištyje galėjo likti niekada neatskleistos. Tačiau, esant taikai, natūralios daimio mirties išprovokuota džiunši buvo beveik visuotinai smerkiama. Tokiomis aplinkybėmis nusižudydamas ištikimas vasalas siekė parodyti, kad negalėtų tarnauti niekam kitam, tik buvusiam šeiminkui.

Sengoku laikotarpiu daliai vasalų jau išties buvo likę mažai dėl ko gyventi, tačiau vėlesniais laikais, vyraujant taikai, džiunši vargiai galėjo padėti įtvirtinti dinastijos stabilumą. Kiek žinoma, prasidėjus Edo laikotarpiui, bent 20 skirtingų svarbiausių daimio vasalų atliko džiunši, mirus jų šeiminkams.

Šiogūnas įrodinėjo, kad geresnis būdas patarnauti savo mirusiam šeiminkui – toliau ištikimai tarnauti jo įpėdiniui. Tačiau džiunši buvo tvirtai įaugusi į japonų mentalitetą. Ji buvo griežtai smerkiama 1616 m. „Tošiogu goikun“ (*Toshogu goikun*) – pirmojo Tokugavų šiogūno paliktuose priesakuose. Tačiau 1651 m. mirus jo vaikaičiui, trečiajam Tokugavų šiogūnui Iemicu, penki iš svarbiausių Tokugavų vasalų atliko džiunši. Tai – dėmesio vertas gestas, nukreiptas prieš įstatymą, kurį jie patys parengė. Šiogūnatas dar kartą bandė uždrausti šią savižudybės praktiką 1663 m. Tai liudija šis pareiškimas:

„SAMURAJAUS KELIAS VEDA Į MIRTĮ“

Jei šeimininkas nujaučia, kad kažkuris vasalas linkęs paaukoti save, jis turi griežtai perspėti jį niekada to nedaryti. Jeigu nepasiseka įtikinti, tai turi būti laikoma daimio kalte. Jo įpėdinys neišvengs atitinkamos baudmės.

Nuo XVII amžiaus vidurio džiunši praktika tapo gerokai retesnė, tačiau 1912 m. vėl buvo dramatiškai sureikšmintą moderniojoje Japonijoje. Generolas Nogis Maresukė ir jo žmona nusižudė imperatoriaus Meidžio laidotuvių išvakarėse. Nogis 1894–1895 metais vadovavo kariuomenei Kinijos–Japonijos kare, taip pat 1904–1905 m. vedė į mūšį prie Port Artūro Rusijos–Japonijos kare. Šis draudžiamas poelgis apstulbino amžininkus, nes neįprastai prieštaravo imperatoriaus norams. Kita vertus, jis vertė susimąstyti apie tai, kad samurajų dvasia tebėra gyva ir XX amžiaus Japonijoje.

47 RONINAI

Žymieji 47 roninai, lojalūs samurajai, ištikimai tarnavo Asanui Naganoriui (1667–1701), rezidavusiam Ako mieste, Harimos provincijoje. 1700 metais Naganoriui su Kira Jošihisa buvo pavesta užimti imperatoriaus pasiuntinius šiogūno dvare. Kira Jošihisa ėjo ceremonijų meistro pareigas. Vadovaujantis papročiu, jo kolega turėjo jam įteikti kokią nors dovaną, kad sulauktų iš Kiros paaiškinimo ir netyčia nepažeistų etiketo. Kai Asanas Naganoris neatnešė jokių dovanų, giliai įžeistas Jošihisa nepraleido progos paniekinti savo kolegą. Vieną dieną Naganoris nesusivaldęs išsitraukė savo trumpąjį kardą ir sužeidė juo Jošihisą į kaktą. Jau vien ištrauktas kardas šiogūno akivaizdoje reiškė labai rimtus nemalonumus, tad Naganoris buvo suimtas. Gavęs įsakymą įvykdyti sepuku, jis atliko šį veiksma tą pačią dieną, kai užpuolė Jošihisą.

Šiogūnas padidino agonijos kančias, nusprendęs už bausmę konfiskuoti Ako teritoriją. Šis nutarimas reiškė, kad Asano Naganorio vasalai neteko darbo ir nuosavybės. Jie tapo roniniais (šeimininko neturinčiais samurajais, pažodžiui verčiant, „bangų žmonėmis“). Būtent tada jie nusprendė atkeršyti už mirusį šeimininką. Vyriausiasis vasalas Oišis Jošijas Kuranosukė išvyko į Kiotą, kur kartu su 46 kitais samurajais pradėjo planuoti slaptą kerštą. Kira

Jošihisa įtarė sąmokslą, tačiau jo šnipai aptiko vienį girtuoklius panašius vyrus, kurie atrodė atsidavę malonumams.

Sniegingą 1702 m. gruodžio naktį Naganorio vasalai netikėtai atkeršijo Jošihisai jo rūmuose Edo. Jie staiga užklupo sargybinius ir išlaužė duris dideliais kūjais. Užsimezgė nuožmi kova su kardais. Kuranosukė nupjovė Jošihisai galvą ir nunešęs padėjo ją ant Naganorio kapo Sengakudžio šventykloje – tai buvo įrodymas, kad atlikta svarbi pareiga. Roninai taip pat paliko užrašytą kreipimąsi į mirusį šeimininką:

Mes, maitinęsi tavo maistu, negalėjome, nerausdami iš gėdos, pakartoti eilučių: „Negyvensi po tuo pačiu dangumi ir nemindysi tos pačios žemės su savo tėvo arba šeimininko priešu.“ Neišdrįsime palikti pragaro ir stoti prieš tave rojuje, kol neįvykdėme keršto, kurį tu pradėjai.

Vienas iš roninų per užpuolimą buvo užmuštas, tad likusieji 46 nuėjo pas valdžią ir pranešė, ką padarė. Dėl įvykio vyriausybė atsidūrė keblioje padėtyje. Ako samurajai išpildė savo moralinę pareigą, bet sulaužė įstatymą, o teoriškai negalėjo kilti konflikto tarp teisės ir moralinės pareigos, bent jau neokonfucianistiniame Tokugavų Japonijos pasaulyje.

Keturi iš 47 garbinamų roninų, kurių kerštaujančią įvykdyta žmogžudystė apstulbino tuometinę Japoniją. Šis ritininis paveikslas saugomas Oišio maldykloje, Ako mieste.

Net visuomenėje, vertinusioje kerštą, žmogus nebuvo visiškai laisvas daryti tai, ko užsigeidęs. Tad XVII amžiuje susiformavo registruotų vendetų sistema, vadinama *kataki uchi* (*kataki uchi*). Ja vadovaujantis, galima buvo keršyti tik už savo giminaičio, bet ne šeimininko mirtį. O Ako samurajų kerštas priklausė nuo netikėtumo, todėl registruoti jo, šiaip ar taip, būtų buvę neįmanoma.

Vyriausybė nusprendė, kad įstatymo reikia laikytis bet kokia kaina, todėl roninams buvo įsakyta atlikti

sepuku – atsitiko tai, kam jie iš pat pradžios buvo pasirengę. Nors amžininkai nereagavo į tai entuziastingai, vėlesnės kartos pradėjo dievinti tuos 47 roninus. Vienas komentatorius rašė: „Visi, nuo išsilavinusių žmonių, ministrų ir džentelmenų iki vežimėlių traukikų bei arklininkų, pasitempė iš pagarbos ir susižavėjimo.“ Roninai, oficialiai būdami nusikaltėliai, vis dar galėjo būti garbinami kaip čiušin giši (*chūshin gishi*) (ištikimi ir pareigingi samurajai), paaukoję savo gyvybes dėl transcendentinio tikslo.